

წაკითხულის გააზრება და ანალიტიკური წერა

დღეს გამოცდა ჩატარდება წაკითხულის გააზრებასა და ანალიტიკურ წერაში.

1. წაკითხულის გააზრების ნაწილი შედგება სამი ტექსტისა და 21 ტესტური დავალებისაგან.
ტესტის ამ ნაწილის მაქსიმალური ქულაა 21.

სწორი პასუხის გაცემისათვის იწერება 1 ქულა.

თუ არცერთი პასუხი არ არის მონიშნული, იწერება 0 ქულა.

არასწორი პასუხისათვის აკლდება 0,2 ქულა (ანუ იწერება -0,2 ქულა).

ტესტის ამ ნაწილის შესასრულებლად გეძლევათ 1 საათი და 15 წუთი.

2. ანალიტიკური წერის ნაწილი შედგება ორი დავალებისაგან.
ტესტის ამ ნაწილის მაქსიმალური ქულაა 18.
თითოეული დავალების მაქსიმალური ქულაა 9.
ტესტის ამ ნაწილის შესასრულებლად გეძლევათ 1 საათი და 10 წუთი.

გისურვებთ წარმატებას!

წაკითხულის გააზრება

II ვარიანტი

21 შეკითხვა

დრო – 1 სთ 15 წთ

ტექსტი №1

I XXI საუკუნეში საზოგადოება დგას საკმაოდ მნიშვნელოვანი გამოწვევის წინაშე, რომელიც გულისხმობს სხვადასხვა ტრადიციისა და ღირებულების მქონე, სხვადასხვა ენაზე მოლაპარაკე და სხვადასხვა სამართლებრივ სისტემაში მცხოვრები ადამიანების კავშირსა და ურთიერთქმედებას. როდესაც სხვადასხვა კულტურის წარმომადგენლები ხვდებიან ერთმანეთს, თავს იჩენს კულტურული განსხვავებულობა, რაც მრავალი კულტურული ფაქტორითაა განპირობებული.

II კულტურებს შორის ურთიერთგაგების გაუმჯობესებასა და კულტურათა შორის კომუნიკაციის დამყარებაში მნიშვნელოვან როლს ასრულებს შუამავალი – მედიატორი. მედიატორი კულტურათაშორისი კომპეტენციის მქონე ადამიანია, რომელიც უნდა შევიდეს კონტაქტში „სხვებთან“, უშუამდგომლოს სხვადასხვა პერსპექტივის მქონე ადამიანებს და გაიაზროს, როგორ აცნობიერებენ ისინი ერთმანეთის განსხვავებულობას.

III კულტურათაშორისი კომპეტენცია განიმარტება, როგორც კულტურათაშორის სიტუაციებში სტრატეგიული ქმედებისა და კომუნიკაციის უნარი. კულტურათაშორისი კომპეტენციის მნიშვნელოვანი კომპონენტებია: ღიაობა, ცნობისმოყვარეობა, გაცნობიერება იმისა, რომ ღირებულებათა შენი სისტემა არ არის ერთადერთი. ასევე მნიშვნელოვანია დეცენტრირების, ანუ საკუთარი ღირებულებების, მრწამსისა და ქცევის დანახვისა და შეფასების უნარი განსხვავებული ღირებულებების, მრწამსისა და ქცევის ადამიანის პერსპექტივიდან. კიდევ ერთი საყურადღებო და აუცილებელი კომპონენტია ამა თუ იმ კულტურაში სოციალური და ინდივიდუალური ინტერაქციის პროცესების პრაქტიკული ცოდნა.

IV თავისი საქმიანობის სწორად წარმართვისათვის შუამავალს დასჭირდება ისეთი სპეციფიკური უნარები, როგორებიცაა: ახალი, „უცხო“ მოვლენის ახსნა, საკუთარი კულტურის დაკავშირება უცხო კულტურის შესაბამის მოვლენასთან და მათი შედარება, საკუთარი კულტურისა და ღირებულებების კრიტიკულად აღქმა. კულტურათაშორისი კომპეტენციის განვითარება არ არის მიმართული ადამიანის ღირებულებების შეცვლისაკენ. მისი დანიშნულებაა „სხვისი“ ღირებულებების გააზრება, რაც ყველა ადამიანის ღირსებისა და თანასწორობის აღიარების საწინდარია. ამგვარი უნარების მქონე ადამიანს შეუძლია სხვადასხვა კულტურის პერსპექტივიდან შეაფასოს კონკრეტულ ვითარებაში წარმოქმნილი სირთულეები, გააანალიზოს კომუნიკაციისა და ქცევის „უცხო“ წესები, შეადაროს ერთმანეთს სხვადასხვა კულტურა და შეაფასოს კულტურული განსხვავებებით განპირობებული პრობლემები.

ტექსტის გაგრძელება ->

ტექსტი №1	1	2	3	4	5	6	7	ტექსტი №2	8	9	10	11	12	13	14	ტექსტი №3	15	16	17	18	19	20	21
-----------	---	---	---	---	---	---	---	-----------	---	---	----	----	----	----	----	-----------	----	----	----	----	----	----	----

V კულტურათაშორისი კომუნიკაციის უკეთ გასააზრებლად შუამავალმა ინდივიდის მენტალობა სამ დონეზე უნდა გააანალიზოს. პირველი დონე გულისხმობს ზოგადადამიანურ, ანუ უნივერსალურ მახასიათებლებს, რომლებიც მემკვიდრეობითაა მიღებული; მეორეა ამა თუ იმ ჯგუფის კულტურული მახასიათებლები, რომლებიც სწავლისა და სოციალიზაციის შედეგად არის შეძენილი; დაბოლოს, პიროვნული მახასიათებლები – ერთდროულად მემკვიდრეობით მიღებული და დასწავლილი. ადამიანები ფლობენ ყველა ამ მახასიათებელს. ეს მახასიათებლები გავლენას ახდენს ჯგუფისა და ჯგუფის თითოეული წევრის ქცევაზე, ასევე, ჯგუფის წევრების მიერ სხვათა ქცევის აღქმასა და მასზე რეაგირებაზე. შესაბამისად, მოცემული მახასიათებლების ცოდნა და გათვალისწინება კულტურათაშორის ურთიერთობებში ხელს უწყობს ამ ურთიერთობათა მოწესრიგებას და ზრდის სხვა კულტურის წარმომადგენელთა ცხოვრების წესის მიმდებლობას.

VI კულტურათაშორისი კომუნიკაციის მართვისას მედიატორმა განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიაქციოს ქცევის კულტურულ მოდელებს, რომლებიც საფუძვლად უდევს კულტურათაშორის კომუნიკაციას. ამ მოდელებს „კულტურული სტანდარტები“ ეწოდება. სწორედ კულტურული სტანდარტებითაა განპირობებული ის დისტანცია, რომელიც კულტურათა შეხვედრების დროს იქცევა პრობლემად. არსებობს ხუთი კულტურული სტანდარტი, რომლებიც საფუძვლად უდევს ადამიანთა სოციალურ ქცევას კულტურათაშორისი ურთიერთქმედების დროს. ესენია: ინდივიდუალიზმი – კოლექტივიზმი, უჩვეულო ვითარებაში საფრთხის შეფასების თავისებურებები, დამოკიდებულება ძალაუფლების მიმართ, მასკულიზობა – ფემინურობა, დროის აღქმა – საზოგადოების დროითი დაგეგმარების ჰორიზონტი (ხანმოკლე – ხანგრძლივი).

VII კულტურათაშორისი კომუნიკაციაში ძალიან მნიშვნელოვანია გვახსოვდეს, რომ კულტურა არ არის ჰომოგენური მთლიანობა, ის ცვალებადი და კომპლექსურია. შეუძლებელია ათასობით და მილიონობით ადამიანის ქცევა და მსოფლხედვა ერთმანეთს ემთხვეოდეს, ამიტომ მათი მისადაგება კულტურულ სტანდარტებთან ყოველთვის ადვილი არ არის. თუმცა კულტურათაშორისი სტანდარტების იდენტიფიკაცია მაინც საჭიროა; მათი შესწავლით შესაძლებელი ხდება კულტურათაშორისი პრობლემების პროგნოზი და პრევენცია.

1. რა არის ავტორის მთავარი მიზანი?

- (ა) მიმოიხილოს კულტურათაშორისი ურთიერთობების მოგვარების სხვადასხვა გზა.
- (ბ) მიმოიხილოს კულტურათა ხუთი სტანდარტი, რომლებიც საფუძვლად უდევს კულტურათაშორის კომუნიკაციას.
- (გ) ხაზი გაუსვას მენტალობის სამი დონის გააზრების მნიშვნელობას კულტურათაშორისი ურთიერთობების ანალიზში.
- (დ) ხაზი გაუსვას კომუნიკაციური უნარების მნიშვნელობას მედიატორის მუშაობაში.
- (ე) განსაზღვროს კულტურათაშორისი ურთიერთობების დარეგულირებისთვის საჭირო ცოდნა და მედიატორის კომპეტენციები.

2. რას გულისხმობს დეცენტრირების უნარი?

- (ა) სხვისი კულტურის ღირებულებებისა და ქცევის შეფასებას საკუთარი კულტურის პოზიციიდან.
- (ბ) საკუთარი კულტურული ღირებულებებისა და ქცევის შეფასებას სხვა კულტურის პერსპექტივიდან.
- (გ) საკუთარი ღირებულებებისა და ქცევის შედარებას სხვა კულტურის ღირებულებებსა და ქცევასთან მსგავსება-განსხვავების გამოვლენის მიზნით.
- (დ) სხვისი ღირებულებებისა და ქცევის შეფასებას კონკრეტულ ვითარებაში წარმოქმნილი სირთულეების ფონზე.
- (ე) კულტურათა შედარების საფუძველზე საკუთარი და სხვისი ღირებულებებისა და ქცევის შესწავლას.

3. ჩამოთვლილთაგან რომელი გამომდინარეობს V აზვაციდან?

- (ა) კულტურათაშორის ურთიერთობებში ყველაზე მნიშვნელოვანია სხვადასხვა კულტურის წარმომადგენლების პიროვნული მახასიათებლები.
- (ბ) ადამიანს პიროვნული მახასიათებლები მთლიანად წინაპართაგან აქვს მემკვიდრეობით მიღებული.
- (გ) ინდივიდის მენტალობის ჩამოყალიბებაში გადამწყვეტ როლს ასრულებს სწავლისა და სოციალიზაციის შედეგად შეძენილი უნარები.
- (დ) ადამიანის მენტალობის გათვალისწინება მნიშვნელოვან როლს ასრულებს კულტურული განსხვავებულობის მიმართ ტოლერანტობის ჩამოყალიბებაში.
- (ე) კულტურათაშორისი ურთიერთობების მოწესრიგებაში ჯგუფის კულტურული მახასიათებლების გათვალისწინება უფრო მნიშვნელოვანია, ვიდრე პიროვნული მახასიათებლებისა.

4. როგორ უნდა მოიქცეს მედიატორი კულტურათაშორისი ურთიერთობების მოგვარებისათვის?

- (ა) მან თეორიული ცოდნის საფუძველზე უნდა შეცვალოს საკუთარი კულტურის ის ღირებულებები, რომლებიც ხელს უშლის კულტურათაშორის ურთიერთობებს.
- (ბ) მან უნდა შეცვალოს როგორც საკუთარი, ისე სხვა კულტურის ის ღირებულებები და ქცევის წესები, რომლებიც ხელს უშლის კულტურათაშორის ურთიერთობებს.
- (გ) მან როგორც საკუთარი, ისე სხვა კულტურათა ღირებულებების ღრმა ცოდნა კულტურათაშორისი ურთიერთობების გასაუმჯობესებლად უნდა გამოიყენოს.
- (დ) კულტურათაშორისი პრობლემების ასაცილებლად საკმარისია, რომ მან უცხო კულტურაში მიმდინარე პროცესები მხოლოდ ამ კულტურის სპეციფიკის გათვალისწინებით გაიაზროს.
- (ე) მან სხვა, უცხო კულტურაში მიმდინარე პროცესები უნდა შეაფასოს საკუთარი კულტურის შესწავლის შედეგად მიღებული ცოდნის საფუძველზე.

5. როგორია ავტორის დამოკიდებულება ტექსტში დასმული პრობლემის მიმართ?

- (ა) ავტორს შესაძლებლად მიაჩნია პრობლემის მოგვარება მედიატორის მიერ ცოდნის გამოყენებითა და ანალიზით.
- (ბ) ავტორს მიაჩნია, რომ ტექსტში დასმული პრობლემა თავისთავად, ბუნებრივად მოგვარდება.
- (გ) ავტორი ტექსტში დასმული პრობლემის მოგვარებაში გადაუჭრელ წინააღმდეგობებს ხედავს.
- (დ) ავტორის აზრით, პრობლემის გადაჭრა სხვადასხვა კულტურის წარმომადგენლების კეთილ ნებასა და მონდომებაზეა დამოკიდებული.
- (ე) ავტორის აზრით, დასმული პრობლემის გადაჭრას დრო და ხელსაყრელი პირობები ესაჭიროება.

6. კულტურული სტანდარტების შესახებ გამოთქმულ მოსაზრებათაგან რომელია მართებული?

- (ა) სხვადასხვა კულტურის წარმომადგენლების დამოკიდებულება დროითი დაგეგმარების მიმართ იდენტურია.
- (ბ) კულტურათაშორის ურთიერთქმედებაში ხუთი სტანდარტის გამოყოფას საფუძვლად უდევს კულტურათა დამოკიდებულება ძალაუფლებისა და გენდერის მიმართ.
- (გ) ადამიანთა მრავალრიცხოვანი ჯგუფების მისადაგება ამა თუ იმ კულტურულ სტანდარტთან დიდ სირთულეს არ წარმოადგენს.
- (დ) კულტურული სტანდარტების იდენტიფიკაცია კულტურათა შორის არსებული დისტანციის პრობლემას აღრმავებს.
- (ე) კულტურული სტანდარტების ცოდნა ხელს უწყობს კულტურათა შორის არსებული პრობლემების გაცნობიერებასა და ურთიერთობების გაუმჯობესებას.

7. ჩამოთვლილთაგან რომელი არ გამომდინარეობს ტექსტიდან?

- (ა) სხვადასხვა კულტურის წარმომადგენლებს სხვადასხვაგვარი დამოკიდებულება აქვთ ბევრი საკითხისა თუ მოვლენის მიმართ.
- (ბ) კულტურულ სტანდარტებს შორის არსებული განსხვავება კულტურათაშორისი კომუნიკაციის პრობლემების საფუძველი შეიძლება გახდეს.
- (გ) კულტურული სტანდარტები აზროვნებისა და ქმედების ორიენტირებია, რომლებიც გარკვეული ჯგუფებისა და საზოგადოებებისათვის არის დამახასიათებელი.
- (დ) დროითი დაგეგმარების განსხვავებული ჰორიზონტის მქონე კულტურათა შორის კომუნიკაცია ხშირად საკმაოდ რთულია.
- (ე) საკუთარი კულტურის ღირებულებების გააზრება სხვა კულტურის ღირებულებათა მიღებისა და აღიარების საკმარისი პირობაა.

ტექსტი №2

I ადამიანს ბუნებრივად აქვს სწავლისადმი მიდრეკილება. ყოფით სიტუაციებში ის ადვილად ახერხებს ცოდნის შეძენას. ამერიკელი მკვლევარი დევიდ პერკინსი შეეცადა ყოფითი სწავლის პროცესის შესწავლასა და მისი ძირითადი, პოზიტიური ელემენტების გადატანას ფორმალური განათლების კონტექსტში. მან გამოყო რამდენიმე პრინციპი, რომელთა მიხედვითაც მასწავლებელმა უნდა იხელმძღვანელოს სამუშაოს დაგეგმვისა და წარმართვის პროცესში.

II პერკინსის აზრით, ტრადიციული განათლების პროცესი უპირატესად ემსახურება მთლიანის სხვადასხვა ნაწილის დამოუკიდებლად, იზოლირებულად სწავლებას. როცა მოსწავლისათვის უცნობია „საბოლოო პროდუქტი“, ის ფაქტობრივად ვერ ახერხებს ამ ნაწილების გაერთიანებას, მათ უკან მდგარი მთელის დანახვას. ტრადიციული განათლების სისტემა ძალიან ჰგავს მოსწავლეებისათვის კონსტრუქტორის სხვადასხვა დეტალის შესახებ ცოდნის გადაცემას ამ დეტალებისაგან საბოლოო ფიგურის აწყობის გარეშე. მასწავლებელმა მოსწავლეებს სასწავლო პროცესის „საბოლოო პროდუქტი“ უნდა გააცნოს.

III მასწავლებელმა მოსწავლეებს უნდა აჩვენოს, თუ რა ღირებულება აქვს ამა თუ იმ საკითხის შესწავლას. ტრადიციულ სასწავლო გარემოში ცოტა რამ არის მოსწავლეებისთვის ძლიერი ინტერესის აღმძვრელი. წლების განმავლობაში საკითხებს სწავლობენ მხოლოდ იმიტომ, რომ ისინი მოცემულია სასწავლო გეგმაში. პერკინსის აზრით, მასწავლებელი ვალდებულია საგანგებოდ აუხსნას მოსწავლეებს, თუ რა ღირებულება აქვს ამა თუ იმ თემას, რისთვის არის საჭირო კონკრეტული საკითხის შესწავლა და რა შედეგი შეიძლება მოჰყვეს თემის უცოდინრობას. ვიდრე მოსწავლეებისათვის არ იქნება ცალსახა და ნათელი პასუხი კითხვაზე, თუ კონკრეტულად რას მოუტანს მათ ამა თუ იმ საკითხის შესწავლა, სასწავლო პროცესი ვერ გახდება საინტერესო და მოტივაციის მიმცემი.

ტექსტის გაგრძელება ->

ტექსტი №1	1	2	3	4	5	6	7	ტექსტი №2	8	9	10	11	12	13	14	ტექსტი №3	15	16	17	18	19	20	21
-----------	---	---	---	---	---	---	---	-----------	---	---	----	----	----	----	----	-----------	----	----	----	----	----	----	----

IV მასწავლებელმა საგანგებო ყურადღება უნდა გაამახვილოს რთულ საკითხებზე. ალბათ ყველასათვის ნაცნობია სიტუაცია, როდესაც ადამიანი ხანგრძლივად ასრულებს ერთსა და იმავე აქტივობას, შესრულების ხარისხი კი არ უმჯობესდება. მაგალითად, ადამიანი, რომელიც კვირაში ერთხელ ჩოგბურთს ეთამაშება თავის მეგობარს და თან დაინტერესებულია საკუთარი უნარების გაუმჯობესებით, ამჩნევს, რომ მისი თამაშის ხარისხი, როგორც წესი, არ უმჯობესდება. ამის მიზეზი არის ის, რომ არაპროფესიონალები „მთლიან“ თამაშს თამაშობენ და არ ამახვილებენ ყურადღებას იმ ილეთებზე, რომლებიც ცუდად გამოსდით. მათგან განსხვავებით, პროფესიონალი ჩოგბურთელები მუდმივად და საკმაოდ თვალსაჩინოდ აუმჯობესებენ თავიანთ შედეგებს, რაშიც უდიდესი წვლილი შეაქვს მათ მიერ რთულ ილეთებზე რუტინულ, დაუღალავ მუშაობას. „ნაწილებით სწავლების“ მოდელი საკმაოდ ეფექტიანია ადეკვატურ გარემოსა და ვითარებაში. პერკინსის აზრით, ნაწილებით სწავლების მიდგომა ძალიან სასარგებლო და საჭიროა სასწავლო პროცესის შუალედურ ეტაპზე, მაშინ, როდესაც მოსწავლეებისათვის უკვე ნათელია, თუ რა არის მათი სწავლის საბოლოო შედეგი და პროდუქტი.

V პერკინსის მიხედვით, აუცილებელია მასწავლებელმა მოსწავლეს გააცნოს თემისა თუ საკითხის მიღმა არსებული ლოგიკა. ფორმალური განათლების პროცესში ბავშვებს რთული, კომპლექსური საკითხების შესწავლა უწევთ, რომელთა მიღმა გარკვეული ლოგიკა, კანონზომიერებაა, რომელიც არ არის იმთავითვე ნათელი და გამოკვეთილი. მოსწავლეთა გადატვირთვისა თუ სასწავლო გეგმაში მოცემული საკითხებიდან გადახვევის შიშით, ტრადიციულ სასწავლო გარემოში ამ კანონზომიერების განხილვა არ ხდება. არადა ეს ინფორმაცია არა მხოლოდ საინტერესოა, არამედ მნიშვნელოვნად აადვილებს ამა თუ იმ თემის შესწავლას, საკითხის სრულფასოვან გაგებას. მაგალითისთვის შეგვიძლია ისევ ჩოგბურთის თემას მივუბრუნდეთ. ერთი შეხედვით, ამ სპორტს არანაირი კავშირი არ აქვს მეცნიერებასთან, თუმცა კარგი დარტყმის გამოთვლა შეიძლება ზუსტი მათემატიკური ფორმულის გამოყენებით, ბურთის წონის, ჰაერის სინოტივის, ქარის ძალისა და სხვა ფიზიკური ფაქტორების გათვალისწინებით. ზუსტად ასევე არის შესაძლებელი მეცნიერული ცოდნის გამოყენება ჩვენი ცხოვრების ამა თუ იმ ასპექტის გასაუმჯობესებლად. შესაბამისად, პერკინსის მიხედვით, მოვლენების სიღრმისეული წვდომისათვის მნიშვნელოვანია, მოსწავლეებს ნათელი წარმოდგენა ჰქონდეთ მოვლენების უკან მდგარ პრინციპებზე, კანონზომიერებებსა და, ერთი შეხედვით, უხილავ ლოგიკაზე.

8. რა არის ავტორის მთავარი მიზანი?

ამერიკელი მკვლევრის, პერკინსის სწავლების თეორიის განხილვის ფონზე:

- (ა) წარმოაჩინოს ყოფითი განათლების ძირითადი პრინციპები.
- (ბ) განიხილოს ტრადიციული განათლების ძირითადი მახასიათებლები.
- (გ) წარმოაჩინოს პრინციპები, რომლითაც უნდა იხელმძღვანელონ მასწავლებლებმა სწავლების გაუმჯობესების მიზნით.
- (დ) ყურადღება გაამახვილოს მასწავლებლის როლზე სასწავლო პროცესში.
- (ე) ხაზი გაუსვას „ნაწილებით სწავლების“ მეთოდის უპირატესობას ტრადიციული განათლების სისტემაში.

9. ქვემოთ წარმოდგენილი რომელი აზრის განსამტკიცებლად არის მოყვანილი ავტორის მიერ მოყვარული და პროფესიონალი ჩოგბურთელის მაგალითი IV აბზაცში?

- (ა) მასწავლებელმა სასურველ შედეგს მოსწავლესთან მხოლოდ ინტენსიური, რუტინული შრომით შეიძლება მიაღწიოს.
- (ბ) მასწავლებელმა სწავლების პროცესში საგანგებო ყურადღება უნდა დაუთმოს რთულ, პრობლემურ საკითხებზე მუშაობას.
- (გ) მოყვარულმა ჩოგბურთელმა უნდა მიბადოს პროფესიონალ ჩოგბურთელს საკუთარი შედეგების გასაუმჯობესებლად.
- (დ) ჩოგბურთელისა და მოსწავლის გამოწვრთნას შორის ბევრი რამ არის საერთო.
- (ე) მასწავლებელმა სასწავლო გეგმით გათვალისწინებულ საკითხებზე მუდმივად და დაბეჯითებით უნდა იმუშაოს მოსწავლეებთან.

10. ჩამოთვლილთაგან რომელი არ გამომდინარეობს ტექსტიდან?

- (ა) „საბოლოო პროდუქტის“ ცოდნა სასწავლო პროცესის გაუმჯობესების მნიშვნელოვანი პირობაა.
- (ბ) საკითხის სიღრმისეული წვდომა მის მიღმა არსებული პრინციპების შესწავლას საჭიროებს.
- (გ) ფორმალური განათლების მიღებისას მოსწავლეს ხშირად ასწავლიან იმას, რისი ცოდნის ღირებულებაც მას არ ესმის.
- (დ) მოსწავლისათვის სწავლა მაშინ იქნება საინტერესო და მოტივაციის მიმცემი, როდესაც მისთვის ნათელი გახდება სწავლის მიზანი.
- (ე) წარმატების მისაღწევად სწავლის პროცესის საწყის ეტაპზევე ყურადღება რთულ, ძნელად დასაძლევ საკითხებზე უნდა გამახვილდეს.

11. ალბათ თითოეულ მასწავლებელს ერთხელ მაინც ჰყოლია კლასში „თავხედი“ მოსწავლე, რომელსაც ეჭვი გამოუთქვამს ამა თუ იმ საკითხის შესწავლის საჭიროებასთან დაკავშირებით.

ყველაზე მეტად ტექსტის რომელ აბზაცს შეავსებდა პასაჟი „თავხედი“ მოსწავლის შესახებ?

- (ა) I
- (ბ) II
- (გ) III
- (დ) IV
- (ე) V

12. ავტორი ბოლო აბზაცში ჩოგბურთის თემას განიხილავს იმის საჩვენებლად, რომ:

- (ა) დაინტერესებისა და სწავლის გაადვილების მიზნით მასწავლებელმა მოსწავლეს უნდა აუხსნას შესასწავლი მოვლენის მიღმა არსებული კანონზომიერებები.
- (ბ) სპორტის ზოგიერთ სახეობასა და მეცნიერებას შორის გარკვეული კავშირი არსებობს.
- (გ) სკოლაში მოსწავლეებს უწევთ რთული, კომპლექსური საკითხების შესწავლა.
- (დ) მეცნიერული ცოდნა შესაძლებლობას გვაძლევს გავაუმჯობესოთ ცხოვრების ესა თუ ის ასპექტი.
- (ე) სპორტსმენმა ჩოგბურთში წარმატების მისაღწევად მათემატიკისა და ფიზიკის კანონები უნდა იცოდეს.

13. რა მიმართებაა ტრადიციულ სწავლებასა და სწავლების პერკინსისეულ მოდელს შორის?

- (ა) ტრადიციული სწავლება თავს არიდებს რთული, კომპლექსური საკითხების სასწავლო გეგმაში შეტანას, ხოლო პერკინსის მოდელი გულისხმობს ამ ტიპის საკითხების გამარტივებულ სწავლებას.
- (ბ) პერკინსის მიხედვით, მასწავლებელმა უნდა აუხსნას მოსწავლეს, რისთვის არის საჭირო ამა თუ იმ საკითხის შესწავლა, ხოლო ტრადიციული სწავლების თანახმად, ეს საკითხები „ყველა განათლებულმა ადამიანმა უნდა იცოდეს“.
- (გ) ტრადიციული სწავლების მიმდევართა მიერ უარყოფითად არის შეფასებული პერკინსის მიერ ყოფითი სწავლის პოზიტიური ელემენტების გადმოტანა ფორმალური განათლების კონტექსტში.
- (დ) პერკინსის მოდელისაგან განსხვავებით, ტრადიციული სწავლების ამოცანაა მოსწავლეთათვის ცალკეული საკითხების შესახებ ცოდნის გადაცემა მათი ერთიან, მთლიან ცოდნად ჩამოყალიბების მიზნით.
- (ე) როგორც პერკინსის, ისე ტრადიციული სწავლების მოდელი ჰგავს მოსწავლეებისათვის კონსტრუქტორის სხვადასხვა დეტალის შესახებ ცოდნის გადაცემას ამ დეტალებისაგან საბოლოო ფიგურის აწყობის გარეშე.

14. ტექსტის ბოლო აბზაცში

- (ა) შეჯამებულია ტექსტში წარმოდგენილი მთავარი თემა.
- (ბ) ახსნილია წინა აბზაცში მოყვანილი მაგალითის არსი.
- (გ) განხილულია ტექსტის მთავარ თემასთან დაკავშირებული კიდევ ერთი პრინციპი.
- (დ) მოყვანილია არგუმენტები წინა აბზაცში დასმული საკითხის განსამტკიცებლად.
- (ე) გაკრიტიკებულია წინა აბზაცებში განხილული პრინციპები.

ტექსტი №3

I მატყუარას გამოაშკარავებას სხვადასხვა მიზეზი უშლის ხელს. ყოფით ცხოვრებაში ოჯახის წევრებს ხანდახან უჭირთ ერთმანეთის საკმაოდ გამჭვირვალე ტყუილის შემჩნევა. ბავშვები ხშირად იოლად ატყუებენ მშობლებს, პარტნიორები – ერთმანეთს და ა. შ. მიუხედავად იმისა, რომ ასეთ დროს ტყუილის აღმოჩენა იოლი უნდა იყოს, ბევრი ამას ვერ ახერხებს. ამ მოვლენას „სირაქლების ეფექტი“ ეწოდება, ანუ, როდესაც ადამიანი საკუთარი კომფორტისა თუ კეთილდღეობის შენარჩუნების არაცნობიერი სურვილის გამო ვერ ამჩნევს ახლობლების ტყუილს, არადა გამოკითხულთა უმრავლესობა მიიჩნევს, რომ აქვს ტყუილის ამოცნობის კარგი უნარი.

II ტყუილის თქმისას პინოქიოს ცხვირი უგრძელდება. სამწუხაროდ, ცხოვრებაში ტყუილის ასეთი ცალსახა არავერბალური სიგნალები არ არსებობს. ამის მიუხედავად, ადამიანთა უმრავლესობა მოლაპარაკის გულწრფელობის შეფასებას დიდწილად სწორედ არავერბალურ ქცევაზე დაყრდნობით ცდილობს.

III ბონდის მიერ 50-ზე მეტ ქვეყანაში ჩატარებული კვლევის მიხედვით, ტყუილის თქმის ყველაზე მნიშვნელოვან ინდიკატორად მიჩნეულია მზერის არიდება და სხეულის მომატებული მოძრაობები, ე. წ. ცქმუტვა. აღსანიშნავია, რომ სწორედ ამ სიგნალებზეა გამახვილებული ყურადღება პოლიციელებისათვის განკუთვნილ ბევრ სახელმძღვანელოშიც. ამ სახელმძღვანელოებში საგანგებოდ არის მითითებული, რომ მოწმისა თუ დამნაშავის დაკითხვისას პოლიციელმა განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიაქციოს მის ნერვიულობას, რაც შეიძლება გამოწვეული იყოს დანაშაულის დაფარვისა და პოლიციელის შეცდომაში შეყვანის მცდელობით.

IV ვრის მიერ ჩატარებულ კვლევაში პოლიციელებს სთხოვეს შეეფასებინათ, რამდენად გულახდილია, მათი აზრით, მკვლელობასა და ყაჩაღობაში ეჭვმიტანილთა ჩვენებები. კვლევამ აჩვენა ცალსახა კავშირი პოლიციელების სახელმძღვანელოებში აღწერილ მითითებებსა და პოლიციელთა შეფასებებს შორის, თუმცა – არა ტყუილის ამოცნობის მაღალი ხარისხი. ვრის აზრით, აუცილებლად გასათვალისწინებელია ადამიანთა შორის ინტერპერსონალური სხვაობები, რომლებიც არ არის სათანადოდ ასახული აღნიშნულ სახელმძღვანელოებში. მან ყურადღება მიაქცია იმ გარემოებას, რომ კრიმინალურ წრეებში მიღებული არ არის ზედმეტი მოძრაობები,

ტექსტის გაგრძელება ->

ტექსტი №1	1	2	3	4	5	6	7	ტექსტი №2	8	9	10	11	12	13	14	ტექსტი №3	15	16	17	18	19	20	21
-----------	---	---	---	---	---	---	---	-----------	---	---	----	----	----	----	----	-----------	----	----	----	----	----	----	----

ამიტომ „ცქმუტვა“ შედარებით იშვიათი მოვლენაა, ხოლო პარტნიორისათვის თვალის გასწორება სწორედ ნორმას წარმოადგენს. ვრის მიხედვით, ეს ექსპერიმენტი კარგად განმარტავს ე. წ. **ოტელოს შეცდომის**, ანუ ოტელოს მიერ უდანაშაულო დეზდემონას მკვლელობის მიზეზს. ოტელოს უსაფუძვლო ბრალდებით განერვიულებულმა დეზდემონამ თავისი სიმართლის დასასაბუთებლად მოწმედ კასიო მოიხმო; როდესაც ოტელომ დეზდემონას კასიოს სიკვდილის ამბავი ამცნო, დეზდემონას შფოთვა კიდევ უფრო შესამჩნევი გახდა, რაც მისი მკვლელობის მიზეზად იქცა.

V ამგვარად, კვლევებმა აჩვენა, რომ ადამიანებს აქვთ სტერეოტიპული წარმოდგენები მატყუარას ქცევასთან დაკავშირებით, მაგრამ არა აქვთ ასეთივე წარმოდგენები სიმართლის თქმასთან დაკავშირებით. სხვა სიტყვებით რომ ვთქვათ, ადამიანები ხშირად შეცდომით აფასებენ სხვების ქცევას, კერძოდ, ოტელოს მსგავსად, გარკვეული სიგნალების გათვალისწინებით ისინი მცდარად აფასებენ ადამიანის ქცევას, როგორც ტყუილს, ხოლო სიმართლის შემთხვევაში მათ ქცევის შეფასების ინდიკატორები არა აქვთ.

VI რამდენადაც პარადოქსულად უნდა ჟღერდეს, რიგ შემთხვევაში დაკითხულის ტყუილის მიზეზი თავად დამკითხავია. ზოგიერთი ადამიანი იოლად ექცევა სხვისი გავლენის ქვეშ და ისეთ ჩვენებას იძლევა, რომელიც თანხვედრაშია დამკითხავის წარმოდგენებთან, მაგრამ არ შეესაბამება სინამდვილეს. ცხადია, ასეთ დროს სიმართლის დადგენა კიდევ უფრო გართულებულია. ამ პრობლემის დასაძლევად, ზოგიერთი სპეციალისტის აზრით, დაკითხვის ბოლოს რეკომენდებულია „მიმართულების მიმცემი“ რამდენიმე შეკითხვის დასმა, რათა დავრწმუნდეთ, რომ გამოკითხული სიმართლეს ამბობს. „მაშ, წვეულებაზე თქვენ დასთან ერთად მიხვედით და იქ დაგხვდნენ მისი მეგობრები, მარი და ლიზი, არა?“ ეს შეკითხვა გულისხმობს მარისა ან ლიზის წვეულებაზე ყოფნას და დაისმება იმ შემთხვევაში, თუ დანამდვილებით ვიცით, რომ არც მარი და არც ლიზი იქ არ ყოფილან. თუ დაკითხული დასმულ შეკითხვას დაეთანხმება, მაშინ შეიძლება ეჭვი შევიტანოთ მის სხვა ჩვენებებშიც. ამასთან, რეკომენდებულია ასეთი შეკითხვები დაისვას მოვლენისა თუ ფაქტის არა მთავარი, არამედ პერიფერიული ასპექტების შესახებ.

15. რა არის ავტორის მთავარი მიზანი?

- (ა) გაანალიზოს ტყუილის თქმის „წარმატების“ მიზეზები.
- (ბ) აჩვენოს ტყუილის გამოვლენის ინდიკატორების ფსიქოლოგიური საფუძველი.
- (გ) კრიტიკულად შეაფასოს პოლიციელთა სახელმძღვანელოებში წარმოდგენილი რეკომენდაციები.
- (დ) აჩვენოს ტყუილის ამოცნობასთან დაკავშირებული სირთულეები.
- (ე) გამოკვეთოს არავერბალური სიგნალების როლი ტყუილის ამოცნობაში.

16. ავტორს „სირაქლემის ეფექტი“ მოჰყავს იმის საილუსტრაციოდ, რომ:

- (ა) ადამიანები, როგორც წესი, კარგად ახერხებენ ახლობლების წრეში ტყუილის შენიღბვას.
- (ბ) ადამიანთა უმრავლესობა სამართლიანად მიიჩნევს, რომ ახლობელთა ტყუილის ამოცნობის კარგი უნარი აქვს.
- (გ) ოჯახის წევრთა ტყუილის დადგენას არაცნობიერი ფაქტორები აიოლებს.
- (დ) ახლობლის ტყუილის გამოაშკარავებაში ხელს გვიშლის ტყუილის მთქმელის პიროვნული თვისებების ცოდნა.
- (ე) ადამიანი, რომელსაც არაცნობიერად სურს თავიდან აიცილოს უსიამოვნებები, ახლობლის ტყუილს ვერ ამჩნევს.

17. ჩამოთვლილთაგან რომელი დასკვნა გამომდინარეობს ვრის დაკვირვებიდან?

- (ა) ტყუილის გამოაშკარავება დიდწილად დამოკიდებულია პოლიციელთა მიერ მათ სახელმძღვანელოებში წარმოდგენილი რეკომენდაციების ცოდნაზე.
- (ბ) რაც უფრო დარწმუნებულია პოლიციელი იმაში, რომ ტყუილის ამოცნობის კარგი უნარი აქვს, მით უფრო უკეთ ახერხებს ამას.
- (გ) პოლიციელთა სახელმძღვანელოებში წარმოდგენილი მითითებები არ არის გათვლილი მძიმე დამნაშავეების გამოვლენაზე.
- (დ) პოლიციელების სახელმძღვანელოებში არ არის გათვალისწინებული დასაკითხ პირთა ინდივიდუალური თავისებურებები.
- (ე) კრიმინალური წრეები კარგად იცნობენ და ითვალისწინებენ მითითებებს პოლიციელთა სახელმძღვანელოებიდან.

18. ე. წ. ოტელოს შეცდომას უშვებს ის, ვინც:

- (ა) ინდივიდის არავერბალური ქცევის სიგნალებს უკეთებს არასწორ ინტერპრეტაციას.
- (ბ) ინდივიდის ქცევის ინტერპრეტაციისას ითვალისწინებს მისი ხასიათის თვისებებს.
- (გ) ინდივიდის ქცევის ინტერპრეტაციისას ითვალისწინებს კონტექსტსა და სიტუაციას.
- (დ) ცდილობს საკუთარი კომფორტისა და კეთილდღეობის შენარჩუნებას.
- (ე) არ აქცევს ყურადღებას ინდივიდის მიერ შფოთვის გამომხატველ არავერბალურ სიგნალებს.

19. V აზნაცში:

- (ა) განმარტებულია „ოტელოს შეცდომის“ მექანიზმი.
- (ბ) შეჯამებულია „სირაქლემის ეფექტის“ მნიშვნელობა.
- (გ) გამოკვეთილია სიმართლის ამოცნობის არავერბალური სიგნალები.
- (დ) გაანალიზებულია ტყუილისა და სიმართლის თქმასთან დაკავშირებული სტერეოტიპული წარმოდგენები.
- (ე) დადგენილია ტყუილისა და სიმართლის გამიჯვნისათვის საჭირო სპეციფიკური სიგნალები.

20. პოლიციელთა სახელმძღვანელოებში მოცემულ რეკომენდაციებსა და პოლიციელთა შეფასებებს შორის არსებული ცალსახა კავშირი ნიშნავს იმას, რომ:

- (ა) პოლიციელები წარმატებით ამოიცნობენ ტყუილს მაშინ, როდესაც ისინი სახელმძღვანელოში წარმოდგენილი რეკომენდაციებით ხელმძღვანელობენ.
- (ბ) პოლიციელები „მატყუარათა“ შეფასებისას ძირითადად ეყრდნობიან სახელმძღვანელოში წარმოდგენილ მითითებებს.
- (გ) ტყუილის გამოაშკარავება არის დასწავლადი უნარი, რომელიც პოლიციელს თანდათან უვითარდება.
- (დ) რეკომენდაციებში წარმოდგენილია ტყუილისათვის დამახასიათებელი არავერბალური სიგნალების სრულყოფილი აღწერა.
- (ე) პოლიციელთა მიერ ტყუილის ამოცნობის ხარისხი განპირობებულია იმით, რომ სახელმძღვანელოებში არავერბალური სიგნალები ზუსტადაა აღწერილი.

21. დაკითხვასთან დაკავშირებით გამოთქმულ მოსაზრებათაგან რომელი გამომდინარეობს ტექსტიდან?

- (ა) დაკითხვის ბოლო ეტაპზე ადამიანი იმდენად იღლება, რომ შეუძლებელი ხდება მისგან სწორი ინფორმაციის მიღება მომხდარ ფაქტთან დაკავშირებით.
- (ბ) მოვლენის ძირითადი და პერიფერიული ასპექტების აღდგენისას ადამიანები ერთნაირად განიცდიან დამკითხავის გავლენას.
- (გ) ადამიანი მომხდარი მოვლენის უმნიშვნელო დეტალებს ისევე კარგად იმახსოვრებს, როგორც მის მნიშვნელოვან ასპექტებს.
- (დ) ადამიანზე დამკითხავის გავლენის არსებობა შეიძლება შემოწმდეს „მიმართულების მიმცემი“ შეკითხვების დასმით.
- (ე) სხვისი გავლენის ქვეშ მოქცევა უნივერსალური მოვლენაა და ყველა ადამიანის ქცევაში ერთნაირად ვლინდება.

ტექსტის დასასრული

ტექსტი №1	1	2	3	4	5	6	7	ტექსტი №2	8	9	10	11	12	13	14	ტექსტი №3	15	16	17	18	19	20	21
-----------	---	---	---	---	---	---	---	-----------	---	---	----	----	----	----	----	-----------	----	----	----	----	----	----	----